

Yhdysvaltain pakotteet ICC-tuomareita vastaan: Kansainvälisen oikeudenmukaisuuden ja “Ei koskaan enää” -perinnön petos

7. helmikuuta ja 5. kesäkuuta 2025 Yhdysvallat presidentti Donald Trumpin ja ulkoministeri Marco Rubion johdolla tuomitsi Kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICC) laittomaksi ja politisoituneeksi. He asettivat pakotteita ICC:n pääsyyttäjää Karim Khania ja tuomareita Solomy Balungi Bossaa, Luz del Carmen Ibáñez Carranzaa, Reine Adelaide Sophie Alapini Gansouta ja Beti Hohleria vastaan kostona heidän roolistaan Israelin sotarikosten ja rikosten ihmisyyttä vastaan tapahtuneiden tutkintojen parissa. Nämä toimenpiteet, jotka sisältävät varojen jäädyttämisen ja matkustuskiellot, suunniteltiin nimenomaisesti kostoksi ICC:n antamista pidätysmääräyksistä Israelin pääministeri Benjamin Netanjahua ja entistä puolustusministeri Yoav Gallantia vastaan 24. marraskuuta 2024 sekä estämään mahdollisia syytteitä ministereitä Bezalel Smotrichia ja Itamar Ben-Gviriä vastaan heidän roolistaan laittomien siirtokuntien edistämisessä ja Gazan humanitaarisen kriisin pahentamisessa. Tämä ennennäkemätön puuttuminen uhkaa tuomioistuimen toimintaa ja heikentää maailmanlaajuisia sitoutumista yleiseen vastuuvollisuuteen holokaustin jälkeisenä aikana.

Tämä essee väittää, että kansainvälisen yhteisön on siirryttävä sanallisesta tuomitsemisesta vastuuvollisuuden toteuttamiseen, mukaan lukien taloudelliset ja diplomaattiset pakotteet Israelia ja Yhdysvaltoja vastaan, ICC-syytteet Donald Trumpia ja Marco Rubiota vastaan sekä EU:n estomääräyksen aktivointi suojellakseen tuomioistuinta ja sen virkamiehiä Yhdysvaltain liialliselta vaikutusvallalta.

Israelin toimet Gazassa: Kansanmurhan tapaus

Vuoden 1948 kansanmurhasopimus määrittelee kansanmurhan teoiksi, jotka on tehty tarkoituksena tuhota kokonaan tai osittain kansallinen, etninen, rodullinen tai uskonnollinen ryhmä tappamalla, aiheuttamalla vakavia fyysisiä tai henkisiä vammoja tai asettamalla elinolosuhteet, jotka on suunniteltu aiheuttamaan fyysistä tuhoa. Israelin sotilasoperaatiot Gazassa täyttävät nämä kriteerit hälyttävällä selkeydellä. Humanitaarisen avun systemaattinen rajoittaminen, kohdennetut hyökkäykset siviilejä vastaan – mukaan lukien avustustyöntekijät, hätäpalvelut, terveydenhuollon työntekijät ja toimittajat – sekä välttämättömän infrastruktuurin, kuten sairaaloiden, tuhoaminen osoittavat tahallista aikomusta asettaa olosuhteet, jotka tähtäävät Gazan palestiinalaisten fyysiseen tuhoamiseen ja täyttävät kansanmurhan oikeudellisen määritelmän vuoden 1948

kansanmurhasopimuksen II artiklan mukaisesti. ICC:n 21. marraskuuta 2024 antamat pidätysmääräykset Netanjahua ja Gallantia vastaan, joissa heitä syytetään nälänhädästä sotarikoksena ja rikoksista ihmisyyttä vastaan, vahvistavat tämän oikeudellisen arvion.

Amnesty Internationalin joulukuun 2024 raportti päätteli yksiselitteisesti, että Israelin saarto, joka systemaattisesti esti palestiinalaisia saamasta ruokaa, vettä, lääketieteellisiä tarvikkeita ja polttoainetta, muodostaa kansanmurhan luomalla olosuhteet, jotka on tarkoitettu tuhoamaan palestiinalaisväestö. YK:n erityisraportoija miehitetyille palestiinalaisalueille, Francesca Albanese, tunnisti maaliskuun 2024 raportissaan *Kansanmurhan anatomia* "kohtuulliset perusteet" kansanmurhalle viitaten yli 54 607 palestiinalaisen kuolemaan, 100 000 loukkaantumiseen ja Gazan väestön rajoittamiseen vain 15 neliökilometrin alueelle, mikä johti laajalle levinneisiin sairauksiin ja nälänhätään. Raportit seksuaalisesta väkivallasta pidätysleireillä, kuten Sde Teimanissa, viittaavat edelleen kansanmurhaintentioon, joka kohdistuu palestiinalaisten arvokkuuteen ja selviytymiseen.

Israelilaisten virkamiesten retoriikka tukee näitä havaintoja. Presidentti Isaac Herzogin lokakuun 2023 lausunto, joka sekoittaa kaikki palestiinalaiset Hamasiin, viittaa aikomukseen kohdistaa koko ryhmä, ei vain taistelijat. Ministeri Smotrichin kehoitus, että "yksikään vehnänjyvä ei saa päästä Gazaan", ja Ben-Gvirin kannatus Gazan ja Länsirannan liittämiseksi heijastavat kansanmurhaintenttiota. Nämä lausunnot ja toimet, joita tukee Yhdysvaltain sotilaallinen ja poliittinen tuki, eivät ainoastaan riko kansainvälistä humanitaarista oikeutta vaan myös pettävät yleismaailmallisen sitoumuksen "Ei koskaan enää", joka on holokaustin jälkeisen ajan kulmakivi.

"Ei koskaan enää" -periaatteen heikentäminen: Kaikuja Nürnbergistä

"Ei koskaan enää" -lupaus, joka syntyi holokaustin kauhuista ja vahvistettiin Nürnbergin oikeudenkäynneissä, loi maailmanlaajuisen sitoumuksen saattaa julmuuksien tekijät vastuuseen asemastaan riippumatta. Nürnbergin oikeudenkäynnit asettivat natsivirkailijat syytteeseen sotarikoksista, rikoksista ihmisyyttä vastaan ja kansanmurhasta huolimatta heidän vastustuksestaan tuomioistuimen legitimitettiin kohtaan. Yhdysvaltain toimet ja lausunnot heijastavat natsien väitettä, että kansainväliset tuomioistuimet loukkaavat valtion suvereniteettia. Tämä rinnastus ei ole pelkästään historiallinen vaan syvästi symbolinen. Nürnbergin oikeudenkäynnit vahvistivat periaatteen, että yksilöt, mukaan lukien valtion johtajat, kantavat henkilökohtaisen vastuun kansainvälisistä rikoksista, periaatteen, joka on kodifioitu Rooman perussäännössä, joka ohjaa ICC:tä. Yhdysvaltain pakotteet, jotka kohdistuvat tuomareihin heidän oikeudellisten velvollisuuksiensa täyttämisestä, rikkovat Rooman perussäännön artiklaa 70 lit e, joka kieltää kostotoimet tuomioistuimen virkamiehiä vastaan heidän työstään. Tämä pelotteluteko heikentää Nürnbergin perintöä suojellessaan tekijöitä vastuulta ja edistää rankaisemattomuuden kulttuuria, joka pettää "Ei koskaan enää" -sitoumuksen.

Apofiksen, Ra:n ja Ma'atin metafora

Muinaisessa egyptiläisessä mytologiassa käärme Apophis, kaaoksen iljettävä ilmentymä, luikertelee alamaailmassa joka yö yrittäen nielaista Ma'atin – totuuden, oikeudenmukaisuuden ja kosmisen järjestyksen pyhän jumalattaren – ja syöstä maailman ikuiseen pimeyteen. Seth keihäällään, Isis taioillaan ja Thoth viisaudellaan suojelevat Ma'atia, kunnes aamunkoitto koittaa ja Ra:n valo lopulta voittaa pimeyden voimat.

Samoin Israel teoillaan Gazassa ja Yhdysvallat suojellessaan sitä oikeudelta ovat syösseet maailmamme pimeyteen. Kansainvälisen yhteisön, ICC:n 125 jäsenvaltion, on nyt otettava Ma'atin vartijoiden roolit. Sanktioida Israel ja Yhdysvallat, kuten Seth lävistää käärmeen sydämen, käyttää EU:n estomääräystä kuin maagista kilpeä suojellakseen ICC:tä ja sen virkamiehiä Yhdysvaltain pakotteilta ja hyödyntää oikeudellisten asiantuntijoiden viisautta syytteiden nostamiseen niitä vastaan, jotka tekevät ja tukevat kansanmurhaa. Totuuden ja oikeudenmukaisuuden vartijoiden on toimittava päättäväisesti estääkseen maailman vajoamisen kaaokseen ja pimeyteen.

Tarve päättäväiselle kansainväliselle toiminnalle

Pelkät sanalliset tuomitsemiset Yhdysvaltain pakotteista, kuten ICC, YK:n asiantuntijat ja ihmisoikeusjärjestöt ovat ilmaisseet, eivät riitä vastustamaan tätä hyökkäystä kansainvälistä oikeudenmukaisuutta vastaan. Kansainvälisen yhteisön on toimittava päättäväisesti suojellakseen ICC:n riippumattomuutta ja varmistaakseen vastuuvellisuuden. Ensinnäkin ICC:n tulisi nostaa syytteet Yhdysvaltain virkamiehiä, mukaan lukien presidentti Donald Trumpia ja ulkoministeri Marco Rubiota, vastaan Rooman perussäännön artiklan 70 lit d ja e mukaisesti oikeudenhallinnan vastaisista rikoksista. Heidän toimeenpanomääräyksensä ja pakotteensa muodostavat tahallisia yrityksiä estää, pelotella ja kostaa tuomioistuimen työstä, tekoja, jotka täyttävät syytteenpanon kriteerit. Tällainen rohkea askel vahvistaisi ICC:n sitoutumisen puolueettomuuteen ja pelottaisi voimakkaita valtioita jatkamasta puuttumista.

Toiseksi Euroopan unionin, jonka 27 jäsenvaltiota ovat Rooman perussäännön osapuolia, on aktivoitava estomääräyksensä (Neuvoston asetus (EY) N:o 2271/96) vastustaakseen Yhdysvaltain pakotteiden ekstraterritoriaalisia vaikutuksia. Tämä asetus, joka on suunniteltu suojelemaan EU:n toimijoita ulkomaisilta pakotteilta, voisi kieltää Yhdysvaltain toimenpiteiden noudattamisen ICC-tuomareita vastaan, varmistaen, että eurooppalaiset pankit ja instituutiot eivät jäädytä tuomareiden varoja tai rajoita heidän toimintaansa. Aktivoimalla estomääräyksen EU voi suojella ICC:n toimintaa toimivaltansa puitteissa ja osoittaa, että se ei siedä yrityksiä heikentää kansainvälistä oikeudenmukaisuutta.

Kolmanneksi ICC:n jäsenvaltioiden on vahvistettava tukeaan lisäämällä rahoitusta, tekemällä yhteistyötä pidätysmääräysten täytäntöönpanossa ja vahvistamalla julkisesti tuomioistuimen mandaatin. Nämä toimet vastustaisivat Yhdysvaltain pakotteiden pelottavaa vaikutusta, jota ihmisoikeusaktivistit varoittavat voivan pelotella todistajia ja haitata tutkintoja muilla konfliktialueilla. Päättäväisen toiminnan laiminlyönti vaarantaa yleisen luottamuksen kansainväliseen oikeusjärjestelmään ja rohkaisee muita valtioita seuraamaan Yhdysvaltain esimerkkiä, mikä heikentää entisestään ICC:n kykyä tuoda oikeutta julmuuksien uhreille maailmanlaajuisesti.

Johtopäätös: Oikeudenmukaisuuden tasapainon palauttaminen

Yhdysvaltain pakotteet ICC-tuomareita vastaan edustavat suoraa hyökkäystä kansainvälisen oikeudenmukaisuuden periaatteita vastaan, heijastaen natsivirkailijoiden uhmaa Nürnbergissä ja heikentäen "Ei koskaan enää" -lupausta. Israelin teot Gazassa, joita leimaavat järjestelmälliset joukkomurhat kansanmurhaintentiolla, vaativat vastuuvellollisuutta, mutta Yhdysvaltain puuttuminen suojelee tekijöitä ja ylläpitää rankaisemattomuutta. Apofiksen, Ra:n ja Ma'atin metafora korostaa panoksia: kaaoksen vallan antaminen uhkaa maailmanjärjestystä, joka ylläpitää totuutta ja oikeudenmukaisuutta. Kansainvälisen yhteisön on toimittava päättäväisesti, nostettava ICC-syytteet Yhdysvaltain virkamiehiä Trumpia ja Rubiota vastaan oikeuden estämisestä ja aktivoitava EU:n estomääräys suojellakseen tuomioistuinta ja sen virkamiehiä. Vain tällaisilla päättäväisillä toimenpiteillä voidaan säilyttää Nürnbergin perintö. Israelin julman aggression uhrit vaativat ja ansaitsevat oikeuden.